

VYRESNIOJI PATARĖJA
AGNĖ SILICKAITĖ,
ATSAKINGA UŽ KORUPCIJOS PREVENCIJĄ IR KONTROLĘ

Lietuvos kultūros tarybos pirmininkei
Aštai Pakarklytei

**IŠVADOS DĖL LIETUVOS KULTŪROS TARYBOS VEIKLOS SRIČIŲ KORUPCIJOS
PASIREIŠKIMO NUSTATYMO**

2021-09-24

Vilnius

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnio 3 ir 4 dalimis, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 184, (toliau – Tvarkos aprašas) 7 punktu, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170, (toliau – Rekomendacijos) buvo atlikta BĮ Lietuvos kultūros taryba (toliau – Taryba) veiklos sričių analizė, siekiant nustatyti, ar yra tokių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas pradėtas: 2021 m. rugsėjo 14 d.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas baigtas: 2021 m. rugsėjo 16 d.

Analizuotas laikotarpis 2020 m. III ketv. - 2021 m. II ketv.

**KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMAS IR
VERTINIMAS**

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas ir vertinimas atliktas vadovaujantis Rekomendacijose nustatyta tvarka.

1. Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika. Per analizuojamąjį laikotarpį Taryboje nebuvo užfiksuota Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų ar kitų tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimų, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia teisinė atsakomybė, atvejų, todėl atliekant vertinimą minėtu kriterijumi nesivadovauta.

2. Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas. Remiantis Lietuvos Respublikos Lietuvos kultūros tarybos įstatymo (toliau – LKTĮ) 4 straipsniu, Tarybai nėra suteikti įgaliojimai vykdyti veiklą, susijusią su trečiųjų asmenų ar jų atliekamų veiksmų kontrole ar priežiūra, todėl atliekant vertinimą minėtu kriterijumi nesivadovauta.

3. Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti.

Vertinant Tarybos veiklą pagal šį kriterijų, buvo peržiūrėti Tarybos veiklą reglamentuojantys teisės aktai, reguliuojantys valstybės tarnautojų ir kitų Tarybos veikloje įgaliotų dalyvauti asmenų funkcijas, uždavinius, darbo ir sprendimų priėmimo tvarką bei atsakomybę.

Tarybos pirmininko ir Tarybos narių susirinkimo narių funkcijas, darbo ir sprendimų priėmimo tvarką bei atsakomybę visų pirma nustato Lietuvos Respublikos Lietuvos kultūros

tarybos įstatymas (toliau - LKTĮ) ir Lietuvos kultūros tarybos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2012 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. ĮV-882. Šiuose teisės aktuose yra aiškiai apibrėžtos minėtų subjektų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė. Atsižvelgiant į minėtus teisės aktus Tarybos narių susirinkimo darbo tvarka (procedūros) yra detalizuota Lietuvos kultūros tarybos darbo reglamente, patvirtintame Tarybos 2017 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. 4LKT-9(1.3 E). Be to, pareigas pradėdantys eiti Tarybos narių susirinkimo nariai pasirašo Konfidencialumo pasižadėjimą ir Nešališkumo deklaraciją, kuriais įsipareigoja tretiesiems asmenims neatskleisti jokios su Tarybos veikla susijusios konfidencialios informacijos ir nusišalinti nuo sprendimų priėmimo, jei tokie sprendimai gali sukelti interesų konfliktą (LKTĮ 9 straipsnio 3 dalis). Tarybos nariai taip pat vadovaujasi Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymu, t. y. jame nustatyta tvarka deklaruoja privačius interesus, vykdydami Tarybos narių funkcijas vengia interesų konflikto ir kt.

Tarybos administracijos veiklą reglamentuoja Tarybos pirmininko tvirtinami Tarybos administracijos padalinių nuostatai ir pareigybių aprašymai, kuriuose, atsižvelgiant į Tarybos funkcijas ir uždavinius (LKTĮ 3 ir 4 straipsniai), nustatyta, kokiose veiklos srityse dirba, kokias su tuo susijusias funkcijas atlieka ir kaip atsako skyriaus darbuotojai. Darbuotojai su visais jų veiklą reglamentuojančiais Tarybos vidaus teisės aktais yra supažindinami pasirašytinai. Darbuotojų atsakomybę atliekant su darbu susijusias funkcijas nustato Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas ir Lietuvos Respublikos darbo kodeksas. Darbuotojų atliekamų veiksmų kontrolę ir priežiūrą atlieka tiesioginis jų vadovas, tai nurodyta visų darbuotojų pareigybių aprašymuose. Be to, darbuotojai, vykdydami jiems priskirtas funkcijas, vadovaujasi ir kitais su jų bendrųjų ar specialiųjų funkcijų vykdymu susijusiais teisės aktais, pvz.: Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu ir kt.

Vykdydama šiuo metu pagrindinę – Kultūros rėmimo fondo (toliau – Fondas) lėšų administravimo - funkciją, Taryba laikotarpiu nuo 2020 m. III ketvirčio pradžios iki 2021 m. II ketvirčio pabaigos vadovavosi LKTĮ, Lietuvos Respublikos Kultūros rėmimo fondo įstatymu (toliau – KRFĮ), Stipendijų kultūros ar meno kūrėjams skyrimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos kultūros ministro Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2016 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. ĮV-226 (su vėlesniais pakeitimais) (toliau - Stipendijų skyrimo tvarkos aprašas), Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2017 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. ĮV-904 (su vėlesniais pakeitimais) (toliau – Gairės), Stebėsenos ir analizės tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos kultūros tarybos pirmininko 2017 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. VĮ-80(1.1 E) (su vėlesniais pakeitimais) (toliau – SAS aprašas), Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymais, kitais taikytiniais teisės aktais.

Pažymėtina, kad analizuojamu laikotarpiu Taryboje nebuvo situacijų, kuriose bent vienas Tarybos administracijos darbuotojas ar Tarybos narys, atlikdamas darbinės funkcijas, nebūtų rėmęsis šias funkcijas reglamentuojančiais teisės aktais ar jam būtų kilę klausimų dėl jo funkcijų apimties, atsakomybės ir pan. Tai leidžia manyti, kad esamas reglamentavimas yra pakankamas, užtikrinantis Tarybos šiuo metu vykdomų veiklų tinkamą įgyvendinimą ir užkertantis kelią reikšmingų korupcijos rizikos veiksnių atsiradimui.

Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos kultūros taryba yra įstaiga prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, todėl yra jai atskaitinga, o Tarybos pirmininkas – atsakingas ir atskaitingas Kultūros ministrui. Šie ryšiai prisideda prie efektyvios korupcijos rizikos veiksnių atsiradimo kontrolės.

4. Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu

Vadovaudamasi LKTĮ 4 straipsnio 1, 2, 3 punktais ir KRFĮ 2 straipsnio 3 dalimi bei 4 straipsniu, Taryba administruoja Fondą, skirdama finansavimą kultūros ir meno projektų (programų) įgyvendinimui Kultūros ministro nustatyta tvarka.

Analizuojamu laikotarpiu ši tvarka buvo nustatyta Gairėse, Stipendijų skyrimo tvarkos apraše ir Tarybos narių susirinkimo bei Pirmininko tvirtinamuose teisės aktuose, susijusiuose su ekspertiniu minėtų projektų ir programų vertinimu bei lėšų skyrimu. Šiuose teisės aktuose yra aiškiai ir tiksliai nustatyta finansavimo Fondo lėšomis procedūra, t. y. jos eiga, terminai, projektams ir pareiškėjams keliami reikalavimai, kultūros ir meno sričių (toliau – sritys) ir programų projektų vertinimo kriterijai, prioritetai, sprendimus priimančys subjektai, atsiskaitymo už skirtas lėšas tvarka, atsakomybė už skirtų lėšų panaudojimą ir pan.

Pažymėtina, kad šie dokumentai yra peržiūrimi, įvertinami ir tobulinami kiekvienais metais, siekiant kuo efektyvesnio ir skaidresnio finansavimo skyrimo proceso. Rengiant minėtų teisės aktų pakeitimų projektus, vykdomos viešosios diskusijos su visuomene, siekiant sužinoti ir efektyviai reaguoti į išsakomas pastabas ir pasiūlymus.

Vadovaudamasi minėtais teisės aktais, Taryba:

1) skelbia paraiškų teikimo konkursus, kuriuose, atsižvelgiant į finansuojamos srities (programos) turinį, gali dalyvauti arba fiziniai asmenys, siekiantys gauti valstybės stipendiją kaip kultūros ir (ar) meno kūrėjai, arba juridiniai asmenys, siekiantys gauti finansavimą jų vykdomiems kultūros ir meno projektams.

2) atlieka pateiktų paraiškų administracinę patikrą, t. y. paraiškų atitiktį bendriesiems ir specialiesiems srities (programos) reikalavimams, nesusijusiems su stipendijos ar projekto turiniu (Gairių 30,31 ir 32 punktuose aiškiau apibrėžtos konkursui teikiamoje projekto paraiškoje pateiktos informacijos taisymo ar kitokio koregavimo galimybės, taikomos tiek projektų teikėjams, tiek administracijos darbuotojams, tokiu būdu minimizuojama galimybė administracijos darbuotojams, vykdant gautų dokumentų administracinės atitikties vertinimą, koku nors būdu pakeisti ar paveikti pateikto dokumento kokybę). Kiekvienos srities (programos) paraiškų administracinės atitikties vertinimą atlieka skirtingi Tarybos pirmininko įsakymu paskirti Tarybos darbuotojai, todėl yra užkertamas kelias darbuotojui pačiam pasirinkti vertinti galimai privačių ir viešųjų interesų konfliktą galinčias sukelti paraiškas. Taip pat pažymėtina, kad 2018 m. rugsėjo mėnesį startavo Tarybos elektroninės kultūros ir meno projektų valdymo sistemos (toliau - LKTIS) pirmasis ir antrasis etapai, t.y. nuo šiol, sričių ir daugelio programų projektų paraiškų teikimas ir jų ekspertinis vertinimas vyksta elektroniniu būdu. Šios sistemos įdiegimas minimizuoja bet kokias galimai iki šiol egzistavusias privačių ir viešųjų interesų konfliktą galinčias sukelti galimybes Tarybos darbuotojams. Taip pat pažymėtina, jog siekiant išvengti privačių ir viešųjų interesų konflikto, vadovaujantis Lietuvos kultūros tarybos pirmininko 2021 m. vasario 25 d. įsakymu Nr.VĮ-4(1.1) buvo patvirtintas Tarybos administracijos pareigų sąrašas bei funkcijų, kurias vykdančios Tarybos administracijos darbuotojai, privalo deklaruoti privačius interesus PINREG sistemoje.

Atkreiptinas dėmesys, kad š. m. balandžio mėn. Tarybą pasiekus informacijai dėl galimo muzikos srities kuratorės Neldos Bagdonavičiūtės interesų konflikto - kuratorė ryšius su juridiniais asmenimis buvo nurodžiusi savo viešųjų ir privačių interesų deklaracijoje, tačiau neįvykdė Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo (toliau – VPIDĮ) 11 str. numatytos prievolės apie galimus interesų konfliktus raštu informuoti įstaigos vadovą ir pareikšti apie nusišalinimą. Taryba, nušalinus kuratorę nuo darbo su muzikos srities projektais, inicijavo galimo tarnybinio nusižengimo tyrimą. 2021 m. balandžio 9 d. buvo kreiptasi išaiškinimo į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją (toliau – VTEK), kurios 2021 m. balandžio 21 d. pateikti vertinimu, deklaruojantis asmuo įgyja pareigą nusišalinti, kai jis prieš atlikdamas tarnybines pareigas arba pradėjęs jas atlikti, patenka į situaciją, kai jam tenka dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus arba kitaip juos paveikti ar bandyti paveikti, jeigu atliekamos tarnybinės pareigos yra susijusios su jo privačiais interesais. Tai reiškia, kad kai asmuo darbovietėje tik hipotetiškai gali spręsti klausimus, susijusius su juridiniu asmeniu, keliančiu jam interesų konfliktą, bet nesant realios situacijos, kai tarnautojas jau dalyvauja sprendžiant tokius klausimus, tokiais atvejais pagrindo atlikti tyrimą dėl tarnautojo elgesio atitikties VPIDĮ nuostatoms, reguliuojančioms pareigą

nusišalinti, nėra. Tyrimo metu buvo įsitikinta, kad per LKTIS vykstantis automatizuotas projektų paraiškų vertinimo procesas užtikrina skaidrų, nešališką ir objektyvų ekspertų atliekamą vertinimą ir nepalieka absoliučiai jokių galimybių kuratoriams paveikti, taisyti ar tikslinti Tarybos ekspertų pateikiamus individualius vertinimus. Kultūros ir meno skyriaus specialistų – kultūros programų ir meno sričių kuratorių – dalyvavimas priimant sprendimus dėl projektų finansavimo yra išimtinai techninio pobūdžio (jie techniškai aptarnauja ekspertų darbo grupes, rengia ekspertų darbo grupių posėdžių protokolus, stebėtojų teisėmis dalyvauja Tarybos narių susirinkimo posėdžiuose), todėl nebuvo pagrindo konstatuoti jokio realaus minimos kuratorės dalyvavimo priimant finansavimo sprendimus. Todėl Tarybos tarnybinio nusižengimo tyrimo komisija, įvertinusi VTEK poziciją, konstatavo, kad buvusi muzikos srities kuratorė Nelda Bagdonavičiūtė tarnybinio nusižengimo nepadarė. Tačiau siekiant išvengti galimų nesusipratimų ateityje, nuspręsta, kad kuratorė nebekuruos muzikos srities. Siekiant išvengti galimų interesų konflikto situacijų ateityje, 2021 m. gegužės 6 d. Lietuvos kultūros tarybos pirmininko įsakymu Nr. VĮ-10(1.1) paskirti asmenys, solidariai atsakingi už Tarybos administracijos darbuotojų, kuriems privalu deklaruoti privačius interesus bei Lietuvos kultūros tarybos susirinkimo narių privačių interesų deklaracijų pateikimo ir jų turinio kontrolę.

3) administracinius reikalavimus atitinkančias paraiškas teikia vertinti ekspertų darbo grupėms, sudarytoms, viešojo pirkimo metu iš turimos Tarybos ekspertų duomenų bazės laimėtojais pripažintų ekspertų ir dirbančioms vadovaujantis Ekspertų darbo reglamentu, patvirtintu Tarybos pirmininko 2018 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. VĮ-9(1.1 E), taip pat Lietuvos kultūros tarybos 2020 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 4LKT-9(1.3) patvirtintu Ekspertų darbo grupių sudarymo tvarkos aprašu¹ (toliau – Ekspertų darbo grupių sudarymo tvarkos aprašas). Ekspertų darbo grupių išvados teikiamos svarstyti Tarybos narių susirinkimui, priimančiam galutinį sprendimą dėl finansuojamų sričių (programų) projektų. Pažymėtina, kad ekspertai į aktualios – 2020-2021 metų (imtinai) kadencijos ekspertų duomenų bazę buvo įtraukti vadovaujantis tiek 2018 m. gruodžio 21 d. Lietuvos kultūros tarybos nutarimu Nr. 4LKT-19(1.3 E), tiek ir Lietuvos kultūros tarybos 2020 m. lapkričio 5 d. nutarimu Nr. 4LKT-15(1.3 E) patvirtinta Ekspertų atrankos aprašo redakcija², kurios 27 p. nustato, kad duomenų bazėje esantys ekspertai yra vieši, t. y., jų vardai, pavardės ir priskirtos kompetencijos yra viešai skelbiami Tarybos interneto svetainėje www.ltk.lt. Siekiant užtikrinti kuo platesnį Tarybos ekspertų atrankos į duomenų bazę konkursų viešinimą, pranešimai apie paskelbtus ekspertų atrankos konkursus buvo platinti tiek pagrindiniuose kultūrinės žiniasklaidos leidiniuose, tiek kitomis informacinėmis priemonėmis.

4) administruoja finansuotus sričių (programų) projektus: su finansavimą gavusiais juridiniais asmenimis pasirašomos nustatytos formos projektų dalinio finansavimo sutartys, kuriose yra tiksliai apibrėžtos projektų vykdytojų teisės ir pareigos bei atsakomybė už sutarties sąlygų pažeidimą, tikrina ir vadovaujantis Gairių 64 punktu vertina projektų įvykdymo rezultatų ataskaitas bei lėšų panaudojimo ataskaitas,

Pažymėtina, kad ekspertų darbo grupes sudaro ne mažiau kaip 3 nariai. Ekspertinio vertinimo metu kiekvienos ekspertų darbo grupės nariai pirmiausia įvertina projektus individualiai, vadovaudamiesi su Kultūros ministerija suderinta projektų vertinimo tvarka, kriterijų ir prioritetų balų verčių bei jų žingsnių aprašais, nežinodami kitų darbo grupės narių ir pateikia savo išvadas dėl jų finansavimo. Individualius vertinimo duomenis apdoroja Tarybos administracijos darbuotojas (ekspertų darbo grupės sekretorius) (pvz.: įvertinus projektus balais, visų darbo grupės narių kiekvienam projektui skirti balai susumuojami, išvedamas matematinis vidurkis, kurio skaitinė išraiška nurodoma šimtųjų po kablelio tikslumu ir sudaroma finansuotinių srities (programos) projektų eilė). Apdoroti duomenys pateikiami tik ekspertų darbo grupės posėdžio metu, kuriame darbo grupės nariai priima galutinį sprendimą dėl Tarybai rekomenduojamų (ne)finansuoti sričių (programų) projektų. Sprendimai darbo grupėje priimami paprasta balsų dauguma.

Ekspertų darbo grupės išvados teikiamos svarstyti Tarybos narių susirinkimui, kurį sudaro 11 kultūros ir meno sričių atstovų. Tarybos narių susirinkimo sudarymo, rinkimų, sudėties pokyčių

¹ Nuo 2020 m. rugsėjo 22 d. taikytina Lietuvos kultūros tarybos 2020 m. rugsėjo 21 d. nutarimu Nr. 4LKT-12(1.3 E) patvirtinta Ekspertų darbo grupių sudarymo tvarkos aprašo redakcija

bei sprendimų priėmimo procedūras nustato LKTĮ. Tarybos narių susirinkimas yra kolegialus organas, kurio sprendimai priimami paprasta balsų dauguma, jei posėdyje (apklausoje raštu, el. paštu) dalyvauja ne mažiau kaip 8 Tarybos nariai, t. y. sprendimui net ir tokiais atvejais turi pritarti ne mažiau kaip 5 Tarybos narių susirinkimo nariai. Pažymėtina, kad kitokį nei ekspertų rekomenduotą sprendimą Taryba gali priimti tik po diskusijos su rekomendaciją rengusiais ekspertais. Visi Tarybos narių susirinkimo sprendimai ir nutarimai gali būti skundžiami teisės aktų nustatyta tvarka. Ši trečiųjų asmenų teisė visuomet nurodoma Tarybos narių susirinkimo priimamuose teisės aktuose, todėl apie apskundimo galimybę ir jos tvarką subjektai, kuriems taikomas teisės aktas, yra tinkamai ir laiku informuojami.

Kaip matyti iš pateiktos informacijos, anksčiau nurodyta sprendimo dėl srities (programos) projekto finansavimo priėmimo procedūra Taryboje apima tris pakopas, t. y., tikrinama srities (programos) projekto administracinė atitiktis formaliesiems reikalavimams (atlieka Tarybos administracija, nepriimanti tolimesnių sprendimų dėl projektų finansavimo), tikrinamas ir vertinamas srities (programos) projekto turinys, atsižvelgiant į Kultūros ministro nustatytus vertinimo kriterijus ir prioritetus (atlieka ekspertų darbo grupės), vertinamos ekspertų išvados dėl sričių (programų) projektų finansavimo (atlieka Tarybos narių susirinkimas). Pažymėtina, kad Lietuvos kultūros tarybos 2019 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. 4LKT-9(1.3) buvo patvirtintas Kvotų finansuojamoms sritims nustatymo tvarkos aprašas, 2019 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. 4LKT-8(1.3) patvirtintas Kvotų apskritims nustatymo tvarkos aprašas, 2017 m. spalio 11 d. nutarimu Nr. 4LKT-6(1.3 E) (Lietuvos kultūros tarybos 2020 m. balandžio 2 d. nutarimo Nr. 4LKT-3(1.3 E) redakcija) patvirtintas Stipendijų kultūros ar meno kūrėjams (toliau – stipendijos) kvotų nustatymo tvarkos aprašas, nustatantys sritims (programoms) ir jų veikloms skiriamų Fondo lėšų dalies apskaičiavimo ir skyrimo tvarką, grindžiamą faktiniais statistiniais duomenimis bei matematiniais skaičiavimais.

Šie trys etapai užtikrina prevencinę ir einamąją kontrolę. Paskesniąją kontrolę atlieka Tarybos administracijos darbuotojai (vieną ataskaitą tikrina ne mažiau kaip du darbuotojai – tai yra papildomas saugiklis užkertant kelią korupcijos galimybei).

Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta manytina, kad Tarybos veiklai atitinkant nagrinėjamą kriterijų, įstaigoje yra sukurta veiksminga kultūros ir meno projektų finansavimo bei su tuo susijusių sprendimų priėmimo procedūra, leidžianti sumažinti korupcijos atsiradimo tikimybę.

Pažymėtina, kad Tarybos administracija 2021 m. liepos 14 d. supažindinta su galimybe nuotoliniu būdu išklausti Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos parengtą nuotolinį tarnybinės (profesinės) etikos ir korupcijos prevencijos kursą, taip pat pakartotinai primenant, kad valstybės tarnautojas apie jam žinomą korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką, kurią galbūt padarė jo artimieji ar šeimos nariai, privalo pranešti Specialiųjų tyrimų tarnybai, Lietuvos Respublikos prokuratūrai arba ikiteisminio tyrimo įstaigai. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, Tarybos (2021 m. gegužės 5 d. rašytiniu) prašymu, š. m. gruodžio 2 d. surengs Tarybos administracijai antikorpucinio švietimo paskaitą ir esant galimybei – praves seminarą, temomis „Korupcijos samprata ir pasireiškimas Lietuvoje, dovanų politika“ bei „Korupcijos samprata ir pasireiškimas Lietuvoje, interesų konfliktai“.

5. Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

Tarybos administracijos padaliniais, jų atskiriems darbuotojams nesuteikti įgaliojimai savarankiškai priimti sprendimus, susijusius su turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, išskyrus viešuosius pirkimus. Pažymėtina, kad viešųjų pirkimų planavimo, inicijavimo ir organizavimo, atlikimo ir atskaitomybės tvarka Taryboje yra atnaujinama, atsižvelgiant į viešųjų pirkimų teisinio reglamentavimo pokyčius. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad su viešuoju pirkimu susijusius sprendimus visais atvejais priima ne vienas subjektas, t.y. pats viešasis pirkimais privalomai derinamas su tiesioginiu pirkimo organizatoriaus vadovu (išskyrus, kai pirkimą

² Nuo 2021 m. balandžio 15 d. taikytina Lietuvos kultūros tarybos 2021 m. balandžio 14 d. nutarimu Nr. 4LKT-7(1.3 E) patvirtinta Ekspertų atrankos aprašo redakcija

organizuoja komisija, sudaryta iš kelių darbuotojų) ir įstaigos buhalteriu (finansininku), o leidimą vykdyti pirkimą, atsižvelgiant į pirkimo vertę, gali suteikti Tarybos pirmininkas arba kitas jo įgaliotas darbuotojas. Tokiu būdu yra užtikrinama priimamų sprendimų kontrolė ir priežiūra.

Sprendimus dėl sričių (programų) projektų finansavimo Fondo lėšomis ir kitų LKTĮ 7 straipsnio 3 dalyje nurodytų klausimų priima Tarybos narių susirinkimas. Kaip jau minėta, Tarybos narių susirinkimas yra kolegialus organas (11 narių), kurio sprendimai priimami paprasta balsų dauguma, jei posėdyje (apklausoje raštu, el. paštu) dalyvauja ne mažiau kaip 8 nariai (LKTĮ 9 straipsnio 4 dalis). Pažymėtina, kad net tuo atveju, kai posėdyje dalyvauja mažiausias leistinas narių skaičius (8), Tarybos narių susirinkimo sprendimui turi pritarti ne mažiau kaip 5 nariai. Tarybos narys, prieš pradėdamas eiti pareigas, pasirašo Nešališkumo deklaraciją, kurios pagrindu privalo nusišalinti nuo tokių sprendimų priėmimo, kurie gali sukelti interesų konfliktą. Nusišalinęs nuo klausimo svarstymo ir su juo susijusio sprendimo priėmimo, Tarybos narys nedalyvauja jokiame su tuo susijusiose procedūrose (neteikia savo nuomonės dėl svarstomo klausimo, svarstymo metu išeina iš patalpos, kurioje vyksta posėdis ir pan.). Esamas Tarybos narių susirinkimo sprendimų priėmimo reglamentavimas yra sukurtas taip, kad padėtų maksimaliai išvengti korupcijos rizikos veiksmų.

Pažymėtina, kad priimant sprendimus dėl sričių (programų) projektų finansavimo Fondo lėšomis Taryba vadovaujasi Kultūros ministro nustatyta tvarka, detalizuojančia Fondo lėšų skirstymo procesą (kartu ir sprendimo priėmimo tvarka). Tarybos narių susirinkimas sprendimus priima atsižvelgdamas į ekspertų darbo grupės rekomendacijas. Jeigu priimamas kitoks, nei ekspertų reglamentuotas sprendimas, Tarybos narių susirinkimo sprendimas privalo būti argumentuojamas Tarybos narių susirinkimo posėdžio protokole, nurodant nesutikimo su ekspertų pateiktomis išvadomis priežastis ir kitokio nei rekomenduota sprendimo pagrindimą. Ekspertų vertinimo rezultatus (išvadas) rengę ekspertai turi teisę stebėti sprendimo priėmimo procedūrą.

Visas su Fondo lėšų administravimu susijusias finansavimo taisykles, sąlygas, vertinimo kriterijus ir finansuojamas sritis (programas) nustato Lietuvos Respublikos kultūros ministras, todėl finansavimas skiriamas tik tokiems projektams, kurie atitinka ministro nustatytus prioritetus, sąlygas ir pan. Šią projektų turinio atitiktį visada vertina ekspertų darbo grupės, sudarytos iš nepriekaištingos reputacijos asmenų, turinčių specialiųjų žinių, įgūdžių, kompetencijos ir patirties, reikalingų spręsti jiems pavedamas užduotis (LKTĮ 10 straipsnio 4 dalis). Jau minėta, jog vadovaujantis Lietuvos kultūros tarybos 2020 m. lapkričio 5 d. nutarimu Nr. 4LKT-15(1.3 E) patvirtintu Ekspertų atrankos aprašu, į Tarybos ekspertų duomenų bazę atrinkti ekspertai yra vieši. Ekspertų darbo grupė sudaroma iš ne mažiau kaip 3 (dažnu atveju iš 5 arba iš 7) viešųjų pirkimų konkursą laimėjusių ekspertų, vadovaujantis Ekspertų darbo grupių sudarymo tvarkos aprašu.

Atsižvelgiant į sprendimų dėl sričių (programų) projektų finansavimo priėmimo procedūrą, galima teigti, kad esamas reglamentavimas yra išsamus ir aiškus, prisidedantis prie korupcijos rizikos veiksmų mažinimo.

6. Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija. Tarybos veikla nėra susijusi su informacijos įslaptinimu ar išslaptinimu, įslaptintos informacijos naudojimu ar jos apsauga. Taryboje nėra darbuotojų, kurie yra įslaptintos informacijos rengėjai arba gavėjai.

7. Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų. Veiklos trūkumų nustatyta nebuvo.

Reziumuojant darytina išvada, kad Tarybos veiklos sritys, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, atsižvelgiant į Tarybos veiklos pobūdį, išlieka tos pačios: 1) Fondo administravimas, skiriant finansavimą kultūros ir meno projektų įgyvendinimui ir 2) sprendimų dėl viešųjų pirkimų ir kultūros ir meno projektų finansavimo Fondo lėšomis priėmimas. Tačiau,

atsižvelgiant į esamą teisinį reglamentavimą ir kitas aplinkybes (žr. aukščiau pateikiamą informaciją), korupcijos rizikos veiksmų atsiradimo tikimybė šiose srityse yra nedidelė: Fondo administravimo procesas yra išsamiai ir aiškiai reglamentuotas – procese dalyvaujančių subjektų teisės ir pareigos yra aiškiai apibrėžtos, sprendimą dėl finansavimo priima kolegialus organas, pritaręs arba argumentuotai nesutikęs su nepriekaištingos reputacijos ekspertų rekomendacijomis. Atitinkamai ir viešųjų pirkimų procedūros Taryboje yra atliekamos vadovaujantis šią sritį reglamentuojančiais teisės aktais, į procesą įtraukiant daugiau nei vieną asmenį, t. y. keliems asmenims vykdant prevencinę, einamąją ir paskesniąją kontrolę. Pažymėtina, kad visi minėti sprendimai gali būti skundžiami teisės aktų nustatyta tvarka – šia teise nevaržomai gali pasinaudoti kiekvienas asmuo, manantis, kad Tarybos priimtu sprendimu buvo pažeistos ar suvaržytos jo teisės. Taip pat pažymėtina, kad yra sudarytos sąlygos apie galimą korupciją ir neskaidrų Lietuvos kultūros tarybos darbuotojų elgesį anonimiškai pranešti Tarybos pirmininko paskirtam už korupcijos prevenciją atsakingam darbuotojui, kurio kontaktiniai duomenys paviešinti Tarybos interneto svetainėje.

Vyresnioji patarėja

Agnė Silickaitė